

Kršćanska biblioteka

www.monfortanci.com

OGLEDALO MOJE DUŠE

Srce čovječje

Naslov originala: Srce čovječje

Naslov: Ogledalo moje duše

Dozvolom nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu od 5. prosinca 1945. broj 8801-945

Uvod

Svaki koji čini grijeh, bezakonje čini i grijeh je bezakonje. I znate da se On pojavi da grijehe naše uzme; i grijeha u Njemu nema. Svaki koji u Njemu ostaje, ne griješi. Svaki koji griješi, nije Ga vidio niti upoznao.

Dječice, neka vas nitko ne vara! Koji pravdu čini, pravedan je kao što je On pravedan. Tko čini grijeh od đavola je, jer đavao griješi od početka. Zato se pojavi Sin Božji da razori djela đavolska. Svaki koji je rođen od Boga, ne čini grijeha, jer njegovo sjeme ostaje u njemu i ne može griješiti, jer je rođen od Boga. Po ovom se poznaju djeca Božja i djeca đavolska. Svaki koji ne čini pravde i tko ne ljubi brata, nije od Boga. Jer je ovo navještenje koje čujete od početka – da ljubimo jedan drugoga. Ne kao Kain, koji je bio od Zloga i ubio brata svoga. A zašto ga je ubio? Jer mu djela bijahu zla, a bratova pravedna.

1. Iv 3, 4 – 12

Ovaj prikaz srca čovječjega preveden je 1878. godine s njemačkog jezika na hrvatski. Njemačko izdanje prijevod je s francuskog te je izašlo 1732. godine u Wirtzburgu pod naslovom «Duševno ogledalo ćudoređa, u kojemu se može svaki kršćanin ogledati, upoznati stanje svoje duše i prema tomu udesiti korisno svoj život». Nakladnik je ovaj prikaz bio posvetio biskupu bamberskom i wirzburgskom, «živeći u čvrstoj nadi (kako sam kaže u posveti) da će njegova preuzvišenost imati milosti da dobrohotno gleda ovaj prikaz».

Od 1732. godine pa do danas promijenio se znatno ukus, ali ne i istina, jer ona ostaje vječno nepromjenjiva. U ovoj knjižici jasno je prikazan Sotona kao začetnik svih grijeha i duševnog ropstva, a Isus Krist kao začetnik pravog života i slobode Božje djece. Ima ljudi koji govore da đavla nema te da on ne djeluje na ljudska srca; takvi ljudi obično ne vjeruju u Boga, a niti u Isusa Krista kao Spasitelja cijelog svijeta, a još manje vjeruju Sv. Pismu. Takvo nevjerstvo, koje se u neke ljude uvuklo, djelo je đavla ili Sotone, a to nam dokazuje i proročanstvo Sv. Pisma, koje govori: «Duh izričito govori da će u posljednja vremena neki otpasti od vjere i pristati uz zavodničke duhove i đavolske nauke, prevareni od podlih lažaca, kojima je savjest žigosana.»1. Tim 4, 1 – 3.

Isus Krist i njegovi apostoli uče ovako:

Kao što Bog ima svoje Kraljevstvo u pobožnima i vjernima, u kojima kao u svome hramu, vlada i stanuje, njih Duhom svojim oživljuje i čisti, čini ih svetima i blaženima, napunja Božjom snagom, nebeskim mirom i vječnim životom tako ima i đavao ili Sotona svoje

kraljevstvo u opakima, nevjernicima i bezbožnima. Taj nečastivi pravi u njima zlo, u njima prebiva, i zbog toga su takovi ljudi jadni i nesretni kroz cijeli svoj život.

Isus Krist je učio:

«Dok su njegovi ljudi spavali, dođe njegov neprijatelj, posije posred žita kukolj i ode ... Neprijatelj, koji ga je posijao, jest davao ...» Mt. 13, 25 – 26. Kukolj je tu! Zar ćemo zanijekati njegova sijača? Ako to činimo, onda lukavom napasniku olakšavamo posao.

Isus Krist je govorio opakim nevjernicima:

«Davao je vaš otac, i hoćete da činite želje svoga oca. On je bio ubojica ljudi od početka i ne stoji u istini, jer nema istine u njemu. Kad govori laž, od svoga govori, jer je lažac i otac laži.» Iv. 8, 44 – 45.

Sv. Pavao uči: «Jer nama se nije boriti protiv čovjeka od krvi i mesa, nego protiv Poglavarstva, protiv Vlasti, protiv upravljača ovoga mračnog svijeta: protiv zlih duhova koji borave u nebeskim prostorima.» Efež. 6, 12.

Sotona je bog ovoga svijeta, koji oslijepi mišljenje nevjernika da im ne zasvijetli svjetlo Evanđelja slave Kristove. 2. Kor. 4, 4. Đavolsko djelo ide za tim da zaslijepi ljudima duh, kako ne bi vjerovali u Kristovo Evanđelje.

Sotona je knez koji vlada u uzduhu i u sinovima nepokornosti. Efež. 2, 2.

Sv. Petar uči: «Davao je protivnik poniznih vjernika, koji nikada ne miruje, nego kao lav ričući obilazi tražeći, koga bi progutao; njemu se treba opirati čvrstom vjerom.» 1. Petr 5, 5 – 9.

Sv. Ivan uči: «Davao Sotona, zavodnik svega svijeta.» Otkriv. 12, 9. On je početnik grijeha. «Koji čini grijeh, od đavla je ... Zato se javi Sin Božji, da razori djela đavolska.» 1. Iv 3, 8.

Sv. Jakov piše: «Pokorite se dakle Bogu, a protivite se đavlu, i pobjeći će od vas.» Jak. 4, 7.

Isus Krist je dao svojim vlast da mogu izgoniti đavle i vlast da gaze svaku neprijateljsku silu, i ništa vjernima neće nauditi. Mt, 10, 8 i Lk 10, 19.

Sv. Pavao savjetuje: «A vrh svega uzmite štit vjere, kojim ćete moći pogasiti sve ognjene strijele Zloga!» Efež. 6, 16.

Dakle, tko vjeruje u nauk Isusa Krista i njegovih apostola, taj ne sumnja o tom da je srce čovječje ili hram Božji ili poslovnica đavla; ili drugim riječima, da kao što stanuje Otac, Sin i Duh Sveti, tj. Bog u vjernima, tako radi i živi đavao u opakima, taj vlada nad njima.

U ovoj knjizi prikazana je Istina o unutrašnjem čovjeku, onako kako je Crkva Božja uvijek vjerovala. Na svakoj slici prikazano je srce s licem. To je unutarnji čovjek koji ima radost u zakonu Božjem, ili je još mrtav poradi svojih grijeha (Rim. 7, 22. usporedi sa Efež., 2, I. 5.). Već po samom licu može se vidjeti kojega je duha on dijete. Zato, dragi čitaocu, pogledaj kod svake slike u svoje vlastito srce, promatraj svoju unutrašnjost, da doznaš u kakvom je stanju tvoje srce, vlada li u tebi Isus Krist ili đavao? Je li u tebi Kraljevstvo Božje ili Kraljevstvo Sotonino, jesi li rob grijeha i đavla ili si slobodan sin Božji? Pazi ozbiljno! Ne gledaj na te stvari ravnodušno! Pošteno i iskreno priznaj i sebi i Bogu što je i kako je u tebi! Stojiš pred Bogom koji sve vidi i zna, pred kojim se ništa ne može zatajiti. Ako si našao opačinu u sebi, čini pokoru, nemoj zdvajati ili sumnjati, priznaj iskreno i obrati se Isusu Kristu koji govori: «Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni ... Mt. 11, 28. On je tvoj Spasitelj, On je i za tebe došao na svijet da razori djela đavolska, da te istrigne iz ruke sotonske i da te prenese u svoje Kraljevstvo. Kološ.: I, 13. On i tebi može podijeliti moć i snagu da prestaneš slušati đavla, da prestaneš služiti grijehu. On te može osloboditi; ako te pak On oslobodi, zaista si onda slobodan. Iv, 8, 36.

Nemoj misliti da se sloboda sastoji ako pripadaš ili ne pripadaš kojoj vjerskoj zajednici, jer se prava sloboda nalazi u onih koji imaju Gospodnjeg Duha. «Gospodin je duh, a gdje je duh Gospodnji ondje je sloboda». 2. Kor. 3, 17. «Zato polazi danas razdioba cijeloga svijeta samo

na vjernike i nevjernike iz svih vjera. Na one, koji vjeruju i one koji ne vjeruju ...» (Dobri Pastir, I.).

Nadalje, mnogi misle i tumače da poslije smrti nema ništa i da se svi pravednici i grešnici nalaze, kad umru u zemlji, tj. u grobu, u besvjesnom stanju. Za svoju tvrdnju navode ono što postoji napisano: «Živi znaju još da moraju umrijeti. A mrtvi nemaju više znanja ... Odavno je nestalo ljubavi njihove, mržnje njihove, vruće žudnje njihove. Oni zauvijek nemaju više dijela u svemu što biva pod suncem». Prop. 9, 5 – 6. Oni u svojoj žurbi i površnosti, pri čitanju i tumačenju, ne opažaju da piše: «pod suncem», tj. koji su umrli više se ne nalaze pod ovim našim suncem; a mi svi vidimo da je tako. Propovjednik je pisao samo o događajima koje je gledao «pod suncem», dakle o onome što i mi svi gledamo, te je zato rekao: «Ništa novo nema pod suncem». Prop. I, 9. Za drugi svijet, gdje drugo sunce sja, ništa nije napisano.

O drugom svijetu govorio je Onaj koji je rekao: «Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta». Iv 8, 36. Isus zato najbolje znade kamo ide duša poslije smrti. On je došao iz prekogrobnog života, iz drugog svijeta, te je ljudima rekao: «Kad vam kazah zemaljske stvari, pa ne vjerujete, kako ćete vjerovati ako vam kažem nebeske? Nitko nije uzašao na Nebo, osim koji siđe s Neba, Sin čovječji, koji je na Nebu ... Jer siđoh s Neba ... Zaista, zaista vam kažem: Prije nego je postao Abraham, ja jesam ...». Iv 3, 12 – 13. 6, 38. i 8, 58. Evo, dakle, kako sam Isus Krist u jednom primjeru jasno govori što se događa siromasima i bogatašima, pravednicima i grešnicima nakon njihove smrti:

Škrt bogataš i siromašni Lazar

«Bijaše neki bogataš koji se oblačio u grimiz i skupocjeni lan a iz dana se u dan sjajno gostio. Neki siromah imenom Lazar, ležao sav u čirevima do njegovih vrata, čeznući da se nasiti onim što je padalo s bogataševa stola. Čak su i psi dolazili i lizali mu čireve. I umrije siromah i anđeli ga odnesoše u krilo Abrahamovo. Umrije i bogataš i bijaše pokopan. Kad je bio u paklu, usred strašnih muka, podiže oči te izdaleka opazi Abrahama i Lazara u njegovu krilu pa povika: Oče Abrahamo, smiluj mi se, te pošalji Lazara neka namoči vrh prsta vodom da mi rashladi jezik, jer se strašno mučim u ovom plamenu! Abraham mu reče: Sjeti se sine, da si ti primio svoje dobro za svoga života, a Lazar zlo! On je sad ovdje utješeno, a ti se mučiš. Osim toga, između nas i vas velik je bezdan, te ni oni koji bi htjeli ne mogu odavde prijeći k vama niti odatle k nama. Onda, molim te, oče – reče bogataš – pošalji ga u kuću moga oca; imam petero braće, neka ih ozbiljno opomene da ne bi oni došli u ovo mjesto muka! A Abraham reče: Imaju Mojsiju i proroke. Neka njih slušaju! Onaj nastavi: Neće, oče Abrahamo! Ali ako im tko dođe od mrtvih, obratit će se. Tada će mu Abraham: Ako zaista ne slušaju Mojsiju i proroke, neće vjerovati ni ako tko od mrtvih uskrsne».

(Lk 16, 19 – 31)

Taj događaj je Isus ispriповijedao dok je još trajao Stari Zavjet te dok još nije umro i uskrsnuo. U Starom Zavjetu, kako vidimo, išle su duše pravednika u Limb, u krilo Abrahamovo. Ali kad je Isus umro i uskrsnuo, onda se krilo Abrahamovo preobrazilo u krilo Isusovo, koje se zove Kraljevstvo Božje; koje nije od ovoga svijeta. U to krilo Isusovo, ili Kraljevstvo, anđeli nose poslije smrti čovječje svaku dušu koja je na ovom svijetu ljubila Isusa i držala Deset zapovijedi Božjih. Zato se veli: «Ovdje je strpljivost svetih, koji drže zapovijedi Božje i vjeru Isusovu». Otkr. 14, 12.

Ako je čovjek teško grešan, kao onaj bogataš, onda mu duša poslije smrti ide u pakao.

Netko se može na ovo podrugljivo nasmijati i reći da nije tako, a može se i naljutiti ili izvrnuto govoriti, ovako ili onako, u želji da se ne bi tako dogodilo, ali svojim prigovorima čovjek ne može na stvari ništa promijeniti, jer Isus ipak najbolje zna, budući da je On iz onog svijeta došao te opisao kakav je život poslije smrti.

Ima ljudi koji bi htjeli primjer bogataša i Lazara tumačiti, kao tobože usporedbu u smislu farizejskog nauka, tj. da Isus pouči farizeje jezikom poredbe, slično kao što je govorio Joatam građanima u Sihemu: «Jedanput pošlo drveće, da pomaže sebi kralja ...» (Sud. 9, 6 – 15). Ali to je uzaludan trud. Jer ako je to i bila usporedba, da drveće nije išlo birati kralja, ali ipak postoje i ljudi i drveće. Različito drveće slika je različitih ljudi. Isto tako, ako bi netko u tom smislu želio razumjeti Isusa, tobože da je Lazar slika samo siromašnih ljudi a da zapravo Lazar nije postojao, onda se ipak stvarnost ne mijenja, jer unatoč tome postoji raj ili Isusovo Kraljevstvo za pravednike, a pakao za grešnike. Dakle, stvarnost se poretka ne da preinačiti nikakvim krivim i svojevoljnim tumačenjem.

Tako je bio jedan liječnik, zvan Genadije, koji nije vjerovao da čovjek živi i poslije smrti i da postoji prekogrobni život. Jednom dok je spavao, dođe po noći k njemu jedan krasan mladić, sav u bjelini. Mladić ga upita: «Genadije, vidiš li me? – Liječnik odvrati: Da, vidim te. – Mladić nastavi: Vidiš li me očima? – Na to će Genadije: Ne, jer moje oči spavaju. – Pa čime me onda gledaš? – Toga baš ne znam. – Na to će mu mladić: Vidiš Genadije, ti spavaš, a čuješ i vidiš i govoriš. Doći će vrijeme kada ćeš umrijeti i svejedno ćeš vidjeti, čuti, govoriti i osjećati». Genadije se probudi iz sna, te spozna da mu je Bog poslao anđela da ga pouči i obrati. I povjerova da duša živi i poslije smrti.

Svaki se, dakle, može uvjeriti pomoću ove knjižice kakvo mu je srce te zatim kakva ga sudbina čeka u času smrti, kao i poslije smrti.

Gle srca mog!
O Bože primi ga,
Jer Ti ga stvori sam.
Od svijeta zlog
Odvojih danas ga,
Tebi ću ga dati.
Ne prezri darak moj, o Bože,
Crv Tebi drugo dat ne može.
Gle srca mog!
O Bože, čisti ga!
Obnovi ga sasvim!
Pokajanog.
Ti preporodi ga,
Upravljaj Ti sa njim!
Oh, neka uvijek k Tebi teži,
I nek' od svakog grijeha bježi!
Moje srce,
Novo srce.

Tumačenje slika

SLIKA I

Slike nutrine duše čovjekove, koji se predao grijehu te zato Sotona u njemu vlada.

Ovako izgleda srce čovjeka svjetovnjaka, koji se predaje grijehu, te živi sasvim po mišljenju koje u svijetu vlada, «po duhu, koji sad radi u sinovima nepokornosti» Efež. 2, 3.

Lice izražava lakoumnost koja ne mrzi grijeh, ne drži ništa grešnim, smatra da mu je sve dopušteno što mu opako srce želi te veselo živi, ne misleći na Boga, na Vječnost i na Sudnji dan.

U srcu takva čovjeka prebiva đavao sa svojom pratnjom, sa sedam glavnih grijeha, koje predočavamo sa sedam životinjskih slika.

Paun, koji se šepuri, oholiji i gizdaviji od svih životinja, on predočava oholost koja zavodi mnoge ljude da sebe smatraju boljima od drugih zato što imaju poneke sposobnosti, svojstva, prednosti, bogatstvo, ljepotu ili čast, a sve im je to Bog podijelio, premda ih nisu zaslužili. Ovakav se čovjek uznosi i ponosi te misli da je bolji od drugih, pa da ih zato može čak prezirati i ugnjetavati.

Jarac, pohotna, smrdljiva životinja, to je slika bludnosti i svake nečistoće.

Svinja, slika je neumjerenosti, proždrljivosti i pijanstva.

Žaba gubavica, koja se hrani zemljom, prikazuje lakomost, koja čini ljude pohlepnima za zemaljskim blagom.

Zmija, koja je prevarila i zavela naše praroditelje, jer im je zavidjela na njihovom blaženstvu, prava je slika zavisti i zloradosti.

Tigar, najkrvoločnija i najokrutnija životinja, predočuje srdžbu i osvetljivost, a ove čovjeka zavode da čini djela kakva bi inače samo ova okrutna zvijer mogla počinuti.

Kornjača (željva), koja se polagano kreće, prikazuje lijenost i mlitavost, koje otimaju čovjeku svaki nagon i volju za dobra djela.

Duh Sveti lebdi nad srcem «kao što je lebdio nekad nad pustom i tamnom zemljom.» I. Moj., I, 2. On nudi grešniku svoje darove i milosti, a ove na slici prikazuju plameni jezici oko srca. Ali On ne ulazi u srce dok je ono prepunjeno grijesima, pa je potpuno u vlasi đavla.

Anđeo čuvar ili milost Isusa Krista, trudi se probuditi grešnika Riječju Božjom ili drugim sredstvima, ali grešnik ne čuje i ne mari za ništa, jer je sasvim opijen slastima grijeha.

Evo strašnog i jadnog grešnika, koji živi po nauku i zapovijedima ljudskim, tj. po običajima ovoga svijeta. Koliko samo ljudi živi u ovakvom stanju, kao da tu nema za njih nikakve pogibelji! Zovu se kršćani, a sluge su grijeha, robovi đavla. Imaju ime da su živi, a mrtvi su.» Otk. 3, 1 – 2

MOLITVA

Razmišljanje

Premilosrdni Bože i Spasitelju! Pogledaj okom svoje milosti u moje grešno srce! Rasvijetli oči moje duše zrakama svoga nebeskog svjetla; rasvijetli mi tamu da mogu jasno spoznati sebe i nutarnje stanje moga srca, i podaj mi milosti da se oprostim s tim jadnim stanjem svoga srca! Čuvaj me, Svemogući Spasitelju, da nikad više drage volje ne predam svoje srce grijehu te da moje srce ne bude više prebivalište Sotone. Neka mi budu uvijek pred očima tvoje Riječi: «Tko čini grijeh, rob je grijehu – od đavla je – i dijete đavolsko» pa da, koliko opaćina počinim, toliko nečistih duhova zauzima i kalja moje srce. Ti si, Gospodaru i Stvoritelju svega, odredio srce moje za sebe, da Ti bude tvoj stan: kako onda da ga ustupim đavlu za radionicu? Oslobodi me, Ti Svemogući, od vlasti Sotone, očisti me od grijeha, uzmi od mene grešno i nečisto srce i podijeli mi novo čisto srce! U njemu priredi svoj stan, da bude hvaljeno presveto Ime tvoje, učini moje grešno srce po presvetom Srcu svome! Amen.

Iz nebitnosti vodi me u Bitnost!

Iz tame vodi me u Svjetlost!

Iz smrti vodi me u Besmrtnost!

Oče dobri, srce sviju ljudi –
Ljubavi nek tvoje grijeh plam,
Da nam s njome svagda naše grudi –
Svetih želja budu čisti hram.
Neka vodi uvijek tvoja volja
Svaku našu misao i rad, -
Da nas tako stigne sreća bolja –
Tamo, gdje će prestat svaki jad!

SLIKA II

Slika nutrine duše grešnika, koji čini pokoru i počinje se kloniti grijeha.

Susretljiva milost Božja – u slici anđela – predočava grešniku posljedice grijeha. Te posljedice su mač ili sud te smrt. Svjedoči ga Riječju Božjom «da ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni mekoputni, kao ni oni koji spavaju s muškarcima, ni kradljivci, ni lakomci, ni pijanice, ni psovači, ni razbojnici neće baštiniti Kraljevstva Božjega.» I. Kor., 6, 9. 10.

«I da će doći nevolja i tjeskoba na svaku dušu čovjeka, koji čini zlo.» Rim. 2, 9.

Grešnik, opomenut u svojoj savjesti, dozove se pameti, pogleda u svoje srce, pa otkrije u njemu puno grijeha. S pomoću svjetla Božjega koje može sada njegovo srce obasjati, spoznaje da je grijeh ružan i štetan. On se pokaje, zamrzi grijeh te bi ga se rado riješio, ali sada osjeti moć grijeha, poznaje svoju vlastitu slabost i naklonost grijehu te zavapi iz dna srca: «Ja, nesretni čovjek! Tko će me izbaviti od ovoga smrtnog tijela?» - «Milost Božja po Isusu Kristu» (Rim. 7, 25), odgovara mu Duh Sveti, koji se približio srcu koje čini pokoru te ga sada pronikne plamenom Božje milosti i podijeli mu svjetlo i snagu.

Čim prodre u srce svjetlo Duha Svetoga a u srcu se raširi iskra Božje milosti, mora đavao sa svojom gadnom pratnjom pobjeći. Grozne prilike, gadne životinje, koje prikazuju opačinu, bježe. Čim zabijeli dan, mora nestati tama i noć. Milost je svjetlo, grijeh je tama i noć. Čim zamrzimo grijeh, mora đavao uzmaknuti, budući da on vlada samo grijehom u tami; on može samo po grijehu u naše srce. Ljubav prema grijehu daje mu ključeve od našeg srca. Ljubav prema Bogu, kao i mržnja prema opačinama, zakrčuje đavlu ulaz i tjera ga nemilosrdno iz srca.

Drage duše, ljubite svjetlo! Mrzite zlo! Protivite se grijehu, pa će đavao bježati od vas. Zaklopite oči i ne gledajte svijet, njegove grijehe i napasti, kao i opačine. Otvarajte srca vaša svjetlu Duha Svetoga! Svaku zraku tog svjetla primite s veseljem, jer ona goni grijeh i tamu, đavla i pakao iz vašeg srca. Zavirujte marljivo u svoje srce da uzognete pronaći svaku opačinu koja bi se u njemu skrivala. Pred vašim srcem boravi uvijek svjetlo Božje, koje čeka da ga pustite unutra, a kad mu se srce otvori, prodire to svjetlo u nj, pa ga osvjetljuje i oživljuje.

Osvijetljeni ovim Božjim svjetlom, moći ćete razabrati svaku nečistu životinju, svaki prašak i sjenu grijeha i svu njegovu grdobu. Milost Božja oslobodit će vas grijeha, jer je ona svemoguća i u nutrimi slabog srca.

MOLITVA

Razmišljanje

O Bože! Ti izvoru svega svjetla i života! Samo svjetlo Duha tvoga može mi prikazati opačinu i svu njezinu grdobu i štetu. O rasvijetli svjetlom života mračnu dušu moju, da uzmogne vidjeti i živjeti! Ti ne tražiš smrti grešnika, ne zahtijevaš moju smrt, već hoćeš da grešnik čini pokoru i da živi. Pokaži mi grijeh koji zasljepljuje, ubija i drži u ropstvu đavla. Daruj mi milost koju si po Isusu Kristu obećao svim grešnicima; neka ona pronikne srce moje, neka ga rani bolnom ali spasonosnom ranom, neka ga napuni pokorom, da bi se udaljio grijeh i đavao, a Ti da zauzmeš u srcu mjesto. Daj mi Duha svojega Svetoga, koji će u meni probuditi ljubav Božju, veselje i radost za sve što je dobro; sakrij moć grijeha i oduzmi đavlu vlast kojom me je do sada zaslijepio i nadvladao! Daj da spoznam živahno i jasno da u grijehu nema spasa, već da je onaj koji griješi, rob grijeha, sin pakla i tame. Ne daj da zaboravim tvoje Riječi: Bezbožnik ne može pred Tobom boraviti, a nepravednik neće baštiniti Kraljevstva tvoga. Smrt, sud i prokletstvo čeka one koji rade zlo. Daj da iskreno priznam svaki grijeh te da za njega istinito činim pokoru! Daj, odvрати me od grijeha, od svake sjenke zla, da se mogu povratiti k Tebi, da budem očišćen od svega zla, oslobođen od vlasti tame, da primam tvoje svjetlo i da Ti budem uvijek po volji! Amen.

Ja se kajem, Bože mili,
Od svakoga grijeha svoga
I srce mi gorko cvili,
Jer uvrijedih Tebe Boga.
Ja sam spreman svekoliko –
Izgubiti i umrijeti, -
Nego Tebe, rajska diko, -
Unaprijed uvrijediti.

Sveti Bože, čvrsto kanim
Popraviti život svoj.
Protiv zla ću da se branim,
Protiv njega vodim boj,
Da ne zgriješim nikad već!
Skrušen sada, blagi Oče,
Kajem se u srcu svom,
Za sve svoje grijehе, zloće,
Molim Ti se milosnom:
Oče, sve mi oprosti!

SLIKA III

Nutarnje stanje duše grešnika, koji vjeruje u Isusa Krista i Evandjelje, te ga je napunio Duh Sveti.

Grešnik, preplašen pogledom na svoje grijehе i omekšan prevelikom dobrotom i dugom strpljivošću Božjom, koja ga je tako dugo pratila i k pokori vodila, sada se kaje skrušen te prolijeva suze iskrene pokore. Sada ga boli u dnu njegove duše što je toliko puta uvrijedio, prezreo i ostavio Boga, ovu pravu ljubav i milosrđe, te što je tako dugo služio đavlu i Sotoni.

Ako se grešnik pomoću Božje milosti popravio, onda se ispunjava ono što kaže Sveto Pismo: «Gospodin je blizu onih koji su skrušena srca, te slomljene duše spašava.» Psal., 34, 19. «Gospod iscjeljuje srca slomljenih i zavija rane njihove.» Psal. 147, 3. Milost u slici anđela stupa sada pred grešnikovo srce te mu pokazuje Isusa Krista, raspetoga na križu, i sveto Evandjelje. Drugim riječima: javlja mu se radosna vijest da je došao Isus Krist na zemlju spasiti takva grešnika. On je pretrpio smrt da im pribavi oprostjenje te da im pribavi život vječni. Smjernom i skrušenom srcu nudi se sada po Božjoj milosti oprostjenje, spas, život i vječno blaženstvo. Prima li to sada grešnik čvrstom vjerom i skrušenim osvjedočenjem, da je Isus Krist došao na zemlju, da je trpio i umro, i to sve radi njega, pa ako živo povjeruje da mu

je darovao oprostjenje i milosti, onda uđe u srce njegovo Duh Sveti, kao što i u sva čista srca vjerujućih u Isusa Krista. I tako postane grešnik, koji čini pokoru, Božje dijete, jer Duh Sveti napuni srce mirom i pravednošću te tako ulazi u njega Kraljevstvo Božje. I sada roni suze, ali suze zahvalnice, radosnice i suze odanosti za Onoga koji ga je izbavio iz grijeha. Duša i tijelo daruju se Bogu živomu. Sada mu sjaje zvijezde u srcu, jer je u njemu opet oživjela vjera. Nestalo je sasvim iz srca nečistih životinja, đavla i pratnje njegove, jer su oni bili neprijatelji njegova spasenja. Sada se zbilo ono što je napisano: «I takvi ste bili ... ali se opravdaste u imenu Gospodina našega Isusa Krista i u Duhu Boga našega.» Kor. 6, 11. O krasno li je i blaženo stanje srca ovakva pomilovanog grešnika! On pjeva hvalospjev za hvalospjevom, ne može se dosta zahvaliti svomu Spasitelju zbog tolike milosti i dobrote.

Ipak, neka uz svu tu radost ostane u spasonosnom strahu, neka se ne smatra sigurnim, jer nečiste životinje, grijesi, premda su doduše izvan srca, i premda je Sotona izgubio vlast nad njim, ali je ipak blizu njega te vreba dan i noć ne bi li se mogao opet uvući u srce iz kojega je bio protjeran. Zato budite budni i molite se!

MOLITVA

Razmišljanje

Božanski Spasitelju, kako da Ti zahvalim na divnom spasonosnom Evandjelju! U Tebi sam našao izbavljenje po svetoj tvojoj Krvi i oprostjenje grijeha po bogatstvu milosti tvoje. Ti si mi dao zalag Duha Svetoga u srce moje i zapečatio me za dan spasenja. Umnoži vjeru moju! Rasvijetli oči duše moje da mogu upoznati sva dobra i nebeski blagoslov, što mi je pribavila muka i smrt tvoja, o Gospode, i što mi ga nudi tvoje Evandjelje. Kako si me pomilovao, obogatio i usrećio! Ja, koji sam bio prije prebivalište đavla, rob grijeha, sada sam hram Božji, stan Duha Svetoga, dijete Božje! Ja u kojemu je grijeh bjesnio i Sotona vladao, te sam bio kuća nečistih duhova, osjećam sada radost i mir i pravdu u Duhu Svetome. Ne mogu, Ti se doista zahvaliti! Hvala Tebi neka se uvijek diže iz usta mojih!

Samo jedno Te molim, Spasitelju dragi! Ne sakrivaj lica svoga od mene! Ne odbijaj me! Ne ostavljaj me, pomoćniče, Bože moj! Upravi srce moje na jedno – da se boji imena tvojega; Milost tvoja neka utvrdi srce moje, da grijeh mogu uvijek mrziti! Ti si me izbavio, ne daj da opet postanem robom! Daj da mi srce ostane hramom Duha Svetoga, da bude stalno središte mira, veselja i pravde u Duhu Svetom! Amen.

Srdaca svetih uzdanje,
Naše veselje najveće, -
Rane mi grijeha ozdravi.
A srce novo usadi.

Zbogom ostaj svijete pusti,
Nećeš mene varat već,
Nikad više s mojih ussti,
Nećeš ćuti grešnu riječ.

Sad od grijeha duša cijela
Bježi s čvrstom odlukom:
Grešne misli, riječi, djela –
Neće biti u srcu mom ...

Neće duša da uzdiše,
Tamo gdje je smrt i vaj;
Stoga u svijet neću više,
Mome ropstvu sad je kraj!

SLIKA IV

Slika nutrine duše čovjeka, koji je zaslugom Isusa Krista pomiren sa Bogom, te ne zna za ništa osim za Isusa Krista.

U srcu pomilovanog grešnika vidi se sada samo: Isus Krist raspeti i znakovi njegovih muka, jer Duh Sveti, koji sada vlada u srcu te se njegovu povjerio ravnanju, ne može bolje rasplamsati ljubav bivšega grešnika već ako mu neprestance stavlja pred oči sliku Isusa Krista raspetoga na križu i njegovu muku i smrt, da tako uvidi bivši grešnik koliko je pretrpio Isus, Spasitelj njegov, dok ga je izbavio. Uspomena na Isusovu muku i smrt najviše ga bodri i sokoli u dobru, pa zato govori sada riječi sv. Pavla: «Znam samo Isusa Krista raspetoga – Bože sačuvaj, da se nečim drugim hvalim osim križem Gospodina našega Isusa Krista, po kojemu je meni svijet razapet, i ja svijetu.» I. Kor., 2, 2. Gal., 6, 14.

Upravljanjem Duha Svetoga, smrt i muka Spasiteljeva pruža toliko utjehe i snage da mu je samo tim srce ispunjeno. On govori sada: «Ako je Bog sa mnom, tko će biti protiv mene? Kad nije On vlastitog Sina poštedio, nego ga je predao za sve nas, kako dakle neće nama s njime sve darovati? Rim., 8, 31. 32. Smrt i muka Isusova zalog su mu vječne ljubavi Božje, koja ga pomiri sa sobom po Isusu Kristu i ne piše mu grijeha u račun. 2. Kor., 5, 19. Isus Raspeti sada je temelj vjere i ljubavi njegove u Boga. Bog Otac, koji daje svomu Sinu pretrpjati za nas tolike muke, što nam On ne bi darovao?

Isus je sada postao vlasništvo pomilovanog grešnika, te sada On u njemu prebiva, jer mu ga je Bog darovao, zato nalazi on u Isusu obilato vrelo utjehe i snage da čini dobro. Pomisao i živa vjera i nada u Isusa Krista rasplamti u srcu tako veliku ljubav prema Bogu da mu se gadi svaka ljubav svijeta, svaka razbludna strast i sve zemaljsko blago. Stalno mu zvuči Isusov govor: «Ako hoćeš sa mnom ići, odreci se sebe, uzmi križ svoj i idi za mnom.» Mat., 16, 24. «I tko ne uzme križa svoga, i ne ide za mnom, nije mene dostojan ... ne može biti moj učenik ...» Mat., 10, 38. On se sada najviše trsi da postane sličan Spasitelju, čini duhovne vježbe, nastoji revno o posvećenju, bez kojega nitko neće vidjeti Gospodina. Hebr., 12, 14. On se sada čisti od svake poganštine tijela i duha, te izvršava posvećenje u strahu Božjem. 2. Kor., 7, 1. On se moli pobožno u duhu u svako vrijeme i bdije svom ustrajnošću. Efež. 6, 18. «Ne zaboravlja dobro činiti i davati, jer znade da se takvim žrtvama ugađa Bogu.» Hebr. 13, 16. On se sada veseli ako za Isusa podnosi sramotu, progonstvo, žalost i poniženje, jer znade da će onaj koji trpi biti uzvišen. Onomu za volju, koji ga je toliko ljubio, sve žrtvuje. Ustraje u borbi i pobjeđuje zlo. U toj svojoj borbi on se stalno prisjeća riječi: «Tko pobijedi, dat ću mu da sjedi sa mnom na prijestolju mojemu, kao i Ja što pobijedih i sjedoh s Ocem svojim na prijestolju njegovu.» Otkr. 3, 21. «On ne umišlja da je već sve postigao, nego ono što je straga zaboravlja, a za onim što je naprijed posiže, trči prema cilju, prema nagradi nebeskoj, kojoj ga Bog zove u Kristu Isusu.» Filip. 3, 13 – 14.

MOLITVA

Razmišljanje

O ljubavi, koja titraš u svakom atomu – raspeta ljubavi – Isuse Kriste! Ti si me pomirio s Bogom! Ti budi od sada stalno u mojem srcu! Na uspomenu tvoje muke i smrti, neka bude zavjetovano moje srce i sav život moj! Neka tvoja ljubav, kojom si me ljubio i kojom me ljubiš, pronikne svu moju dušu, neka gospodari mojim osjećajima, neka vlada nad cijelim bićem mojim! Tvoja ljubav neka me učini sličnim Tebi, da se vide na meni potpuno plodovi tvoje muke i smrti. Daruj mi pamet da držim štetnim sve ono što mi je prije bilo dobitkom i uzdanicom. Ti mi budi sve, da tako poznajem Tebe i silu uskrsnuća tvojega i zajednicu tvojih

muka da budem sličan tvojoj smrti! Da i ja mogu kazati s apostolom Pavlom: «A ja više ne živim, nego živi u meni Krist.» Daj, ljubljeni moj Spasitelju, da se uvijek ugledam u Tebe! Jer Ti si početak i usavršitelj moje vjere; koji si mjesto radosti, koja Te ide, odabrao križ i muke! U svakoj napasti upravi moj pogled na sebe! U zdvojnosti, sumnji, tjeskobi i nevolji, neka mi bude tvoja ljubav sunce i štiti, svjetlo i nagon, da ne smalaksam u borbi sa zlom, već da strpljivo bijem boj koji mi je namijenjen! Amen!

Najbolji drug tu, znaj,
Isus je moj!
I moj nebeski raj,
Isus je moj!
Prolazi zemaljski kras,
Mili ostave nas;
Tad utjeha i spas
Isus je moj!

SLIKA V

Nutrina duše onog čovjeka koji ljubi Boga. Srce mu je hram Boga živoga, prebivalište Presvetoga Trojstva.

U srcu se pomilovanoga i Duhom Svetim posvećenoga grešnika ukazuje sada Presveto Trojstvo: Otac, Sin i Duh Sveti, jer Isus reče: «Tko mene ljubi, moju će riječ držati, i Otac će moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i u njemu ćemo se nastaniti.» Ivan, 14, 23. Takva čast i slava zapada onoga koji je pomiren s Bogom, opran od grijeha krvlju Kristovom. Od zahvalnosti on sada svoga Spasitelja nadalje ljubi te zapovijedi njegove drži. Vječni Bog – Otac, Sin i Duh Sveti – nastanjuje se i prebiva u njemu. Zato i piše sv. Pavao: «Ne znate li da ste hram Božji i Duh Božji da stanuje u vama? Ako li tko oskrvne hram Božji, upropastit će njega Bog; jer je hram Božji svet, a to ste vi.» I. Kor., 3, 16, 17 ... Jer smo mi hram Boga živoga, kao što reče Bog: «Stanovat ću među njima i među njima ću hodati i ja ću biti njihov Bog a oni će biti moj narod.» 2. Kor., 6, 16.

Osim Presvetog Trojstva, vidi se i križ Isusov u srcu. Čovjek, koji ljubi Boga, ne smije nikada zaboraviti na križ. Muka i smrt Isusova, zasluga njegova, ostaje uvijek temeljem na kojemu se gradi, o kojega upire svoju vjeru i ufanje; ona mu je vrelo ljubavi. Makar gledao Oca ili Sina, ili Duha Svetoga u sebi, makar bio sasvim s Bogom sjedinjen, makar plivao u blaženoj radosti, on se još uvijek sjeća križa, jer pita samog sebe: «Odakle meni grešniku ova nezaslužena milost?» A odgovor mu dolazi: «Po Isusu, Kristu raspetome, koji me smrću svojom pomirio s Bogom. Njegovom milošću, njegovom zaslugom, postao sam ono što jesam!»

Mjesto onih sedam glavnih grijeha što su prije ispunjavali njegovo srce i činili od njega poslovnicu Sotone, nalazimo sada u njemu suprotne kreposti, i to: poniznost, ljubav, darežljivost, čistoću, dobrotvornost, umjerenost, strpljivost i umiljatost, revnost i pobožnost.

Tko da se ne trsi vjerovati u Isusa Krista, ljubiti Ga, slijediti Ga? Tko da ne nastoji da Mu postane sličnim kad znade da je Bog obećao onima koji obdržavaju riječ njegovu da će se nastaniti u Njima i prebivati u Njima? «O dajte da Ga ljubimo, veli sv. Ivan, jer nas je On najprije ljubio, Bog je ljubav; i koji ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog ostaje u njemu.» I. Ivan, 4, 16. Tako se možemo već ovdje, na zemlji, približavati Bogu, jer se Bog tako duboko spušta k nama! Dajte da se vježbamo u duhovnom susretanju s tako uzvišenim gostom! Nastojimo da budemo uvijek u njegovoj blizini, da Mu se sasvim predamo; nastojmo, da On

uvijek u nama prebiva! «Sav će svijet proći, ali Bog, Isus Krist, u nama ostaje uvijek, pa ako se Njega držimo, jedan smo duh s Njim.» I. Kor., 6, 17. Ona nam je darovao dragocjena i najveća obećanja, da po njima budemo pričesnici božanske naravi, ako utečemo od pogubne požude ovoga svijeta.» 2. Petar., 1, 4. «Dajte da vjerujemo u Njega kao da Ga gledamo! Jer tko u Njega vjeruje, ima već ovdje život vječni i nebo u sebi.» Iv., 6, 47.

MOLITVA

Razmišljanje

Sveti i vječne ljubavi dostojni Bože! Oče naš! O kako nas Ti ljubiš! Kako si ljubio mene, kukavnog grešnika, kako si me učinio blaženim i sretnim u Isusu Kristu! Ti ćeš prebivati u meni, Ti ostaješ u meni, a ja u Tebi! Ja ću biti ispunjen svakom puninom Božjom! Kako Tebe ne bi ljubio iz dna srca svog, iz sve duše svoje, iz sve snage svoje! Daj da blizinu tvoju sve više osjećam, da se s Tobom sve čvršće spajam! Ne daj da se više odijelim od ljubavi tvoje! Obrati sav duh moj k sebi, da se držim samo Tebe, da Tebe vidim posvuda, da sve radim i trpim Tebi za volju! Daj da mi Ti jedini budeš sve, Ti Gospodine srca moga! Ti dijelu moj u vječnosti! Amen!

Moj život Ti si Kriste,
Na zemlji ures moj,
Tebi iz duše čiste,
Ja pjevam slavopoj.
Najveći dar u njemu,
Blag Otac dade nama;
On mi je sve u svemu,
S Njim uvijek hrabar sam.
Samo, kad imam Njega,
I On ostane moj,
Tad imam blaga svega,
Već tu na zemlji toj.
Štograd za sreću treba,
Na svijetu ovome,
To sve ja primih s neba,
U Spasu dobrome.

SLIKA VI

Srcce čovjeka u koga je revnost smalaksala te počinje ljubiti svijet.

Na ovoj slici vidiš lice. Jedno oko gleda u svijet, a drugo drijema. U srcu ponestaje znakova muke Isusa Krista, iskre milosti gasnu, zvijezda – slika vjere – potamnjuje, nestaje joj svjetla i sjaja. To znači da onda kad čovjek omlitavi u dobru, kad popusti u molitvi i budnosti, a gleda taštinu ovoga svijeta te sve više prijanja uz slast i radost ovoga svijeta, tad on, kao što je obično, sve manje misli na muke Spasitelja, sve manje gleda na početnika i usavršitelja svoje vjere, Isusa. Utrne se žar pobožnosti, ohladi ljubav prema Isusu, milost se odmiče, vjera koleba i najposlije se ugasi. Ovako se događa čovjeku koji nazaduje u dobroti, ljubavi i trijeznosti te sve više uživa u slastima ovoga svijeta, a sve se rjeđe sjeća Isusa Krista. Srcce

takvog čovjeka potamni, a izvor žive vode u njemu presahne. Takav čovjek postane lijen i plah. A što onda?

Svijet – što ga prikazuje čovjek s bodežom – prodire silom u srce, u kojemu je ponestalo snage vjere, te nemajući jasna svjetla i nemajući više ljubavi, grešnik gubi svaku hrabrost, boji se prijetnje svijeta, ili se daje prevariti njegovim laskanjem i zavodjenjem, te mu svijet opet omili.

Sada se vraća đavao, noseći i vodeći opet stare, gadne životinje u srce. To mu je lak posao, jer ne nailazi na stražu ni zapreke, budući da je čovjek omlitavio, olijenio u molitvi, ne bježi više od grijeha, već mu ide u susret.

Milost Božja – u slici anđela – nastoji doduše otjerati đavla, ali uzalud! Čovjek mu je grijehom sam otvorio širom vrata svoga srca, kroz koja sada prodire grijeh, a s grijehom i đavao.

Na ovo se mogu primijeniti riječi Isusove: «Bdijte i molite se, da ne padnete u napast.» Mat., 26, 41. Molite bez prestanka! Molitva je duša kršćanskog života, gdje ona prestaje, ondje prestaje i dobro. Molitva je disanje duše, kad ono prestane ili oslabi, nestaje života. Isto tako, kad nismo budni, nego drijemamo, dolazi neprijatelj i sije korov i drač u pšenicu. Zato će onaj koji je budan misliti ponizno o sebi, neće odmah vjerovati svakoj riječi i svakom nagonu, nego će pažljivo i drugo svaku stvar mjeriti, da li ona odgovara Božjim zapovijedima. «Često lakše o drugom zlo vjerujemo i govorimo nego dobro; tako smo slabi.» Neće pitati tko je rekao, nego će paziti što se veli. Neće svakomu otkrivati svoje srce. Čuvat će se suvišnih riječi. Bude li prilike, govorit će ono što je drugima na njihovu duhovnu korist. «Zla navika i nehaj za napredak naš mnogo čine da ne pazimo na svoje riječi.» Gledat će dobro na sebe da tuđa djela ne prosuđuje nerazborito. Ispitivat će dnevno svoju savjest, kako vrši Božje zapovjedi. Podnosit će strpljivo tuđe slabosti. «Jer prilike ne čine čovjeka slaba, nego ga pokazuju, kakav je.» Dakle, gledat će pomno kako će živjeti, ne kao bezuman, nego kao mudar. Efež., 5, 15.

Srce bez straže i oružja otvoreno je svim neprijateljima – grijehu i đavlu. Ne daj, dakle, da zaspi sveta straža, molitva i razmišljanje o svetim stvarima, ne daj da se oskrvne Božji hram u tebi, jer ćeš inače biti uništen. «Budite trijezni i bdijte; jer protivnik vaš đavao, kao ričući lav obilazi, tražeći koga bi progutao. Njemu se opirite čvrstom vjerom.» 1. Petr. 5, 8. «Tko misli da stoji, neka gleda da ne padne.» I. Kor., 10, 12.

«Jer naša borba nije protiv krvi i tijela ... nego protiv duhova pakosti u nebeskim prostorima. Zato uzmite sve oružje Božje, da se uzmognete oduprijeti u zli dan ... Opašite bokove svoje Istinom: obucite se u oklop pravde, obujte noge da budete spremni za Evanđelje mira, uzmite štit vjere, kojim ćete moći pogasiti sve strijele nečastivoga; uzmite kacigu spasenja i mač Duha, koji je riječ Božja, molite se duhom u svako vrijeme i zato bdijte svom ustrajnošću» ... Efež. 6, 12 – 18.

Kad se u srcu poruši temelj vjere, a iščezne Isus raspeti, onda vjera gubi snagu, život i svjetlost, te ljubav prema Bogu ohladi.

MOLITVA

Razmišljanje

Gospodine! Ti, koji ispituješ i poznaješ stanje moga srca, Tebi je poznata i slabost moja! Ti znaš kako mi lako ljubav ohladi i vjera oslabi. Tebi je poznato kako naginjem grijehu i svijetu, kako se plašim svakoga napora, svakoga svladavanja samog sebe i bdijenja nad svojim srcem. Ojačaj me, Gospodine! Oživluj me! Uzdrži me ti, jer bez Tebe ne mogu ništa! Ne ostavi me, Bože i Spasitelju moj! Ne daj da ugasne u meni svjetlo, da ohladi ljubav i da mi

nestane vjera! Daj mi nove snage i nove volje za molitvu! Daj da s radošću u Tebe gledam! Svrni oči moje na sebe! Odvrati mi oči od taštine ovoga svijeta! Amen.

Za čim hlepiš, srce moje,
Kakvo ti je žiće sve?
Čemu tražiš blago koje,
Što svijet dati ne može?
Ah, promisli dušo moja,
Radi čega si stvorena,
Domovina, da je tvoja
Nad zemljom uzvišena!
Poštuj Boga, žrtvuj njemu
Svoj vremenit život sav.
Vjerno služiti Svevišnjemu,
Nastoj žića svaki čas!
Drži zakon Svevišnjega,
Dok ti traje žića tijek.
Griehom nemoj vrijeđati Njega,
Jer na grijeh Bog mrzi vijek.

SLIKA VII

Stanje srca čovjeka koji se iza izvršene pokore vratio grijehu, te je sada sasvim u vlasti đavla.

Ova nam slika prikazuje grešnika kako ga opisuje Isus Krist u Evanđelju po Luki, 11, 24 – 26: «Kad nečisti duh izađe iz čovjeka, ide kroz bezvodna mjesta tražeći pokoja, i ne našavši reče: Vratit ću se u kuću svoju, otkud sam izašao. I došavši nađe ju pometenu i ukrašenu. Tada otiđe i uzme sa sobom sedam drugih duhova, gorih od sebe, te ušavši nastani se ondje, i konačno stanje onog čovjeka postade gore od prijašnjega.»

Užasna li pogleda! Đavao sad ima svoje prijestolje u srcu gdje je prije bio stan Božji, hram Duha Svetoga. Đavao gospoduje sada i vlada u takvom srcu. Stari se grijesi opet pojavljuju, nečiste životinje udomile su se tu opet kao u svojoj domovini. Pa kako to dolazi? Čovjek nije poštovao primljenu milost, nije mario da sebe sasvim očisti od grijeha, zapuštao je duhovne vježbe. Tko pak ne napreduje, mora nazadovati! Tko se ne bori ozbiljno za ulaz kroz tijesna vrata, tko ne korača stalno i hrabro po uskoj stazi, tko se ne uklanja brižno svakoj prilici koja vodi grijehu, toga đavao brzo omami i uhvati u svoju mrežu, jer ga zamamljuje lukavo nasladama grijeha i slastima svijeta. Tako se obistinjuje istinita poslovice: «Pas se vraća na svoju bljuvotinu» i: «Svinja, koja se okupala, opet se valja u kaljuži». 2. Petr., 2, 22. To znači da se netrijezan, lakouman čovjek vraća starom grijehu, pa se predaje opet svojim požudama i strastima.

Duh Sveti neće da stanuje u tako pokvarenom srcu. Kako bi moglo isto srce biti hramom Božjim i stanom đavla?

Anđeo – slika milosti – žalosno se udaljava sklopljenih ruku, pokazujući time da je Isusu žao kukavnog grešnika, pa kao da mu moleći dovikuje: «Kad bi ti u ovaj svoj dan upoznao što ti je za mir tvoj, ali je sada skriveno od očiju tvojih!» Vrati se otpadniče, Ja ću ti se još jednom smilovati! Ali grešnik ne čuje više, on osorno gleda u svijet, ne mari već ni za tajni, ni za javni grijeh, ni za sramotu. Ne vidi ponora prema kojem hrli, ne zna za strahote što su u

njegovu srcu, jer mu je vjera mrtva, zvijezda mu je potamnila, a Sotona ga je sasvim zaslijepio.

Gle, suputniče dragi! Tako će biti i s tobom ako si, ispovijedajući grijehе svoje (Jak. 5, 16) i pokajavši se za njih dobio oprost, a potom se nisi Božjom milosti branio od grijehа, nego se opet bacio u krilo grijehа. Sada je gore negoli prije, jer su se grijeh i đavao udomili udobnije, sad si, grešniče, postao potpunim robom zla i Sotone. Čuvaj se, dakle, da se ne povратиš starim navikama, u stari grijeh! Kad ti je bilo jednom oprošteno, kad si se već jednom odrekao grijehа, đavla i njegovih opačina, onda bježi od njih kako znaš i možeš, jer oni vazda vrebaju na priliku da nađu prostora u tvom srcu te da se u njemu što bolje ukorijene. Ako im budeš dao mjesta, bit će tvoja posljednja djela gora od prvih. Pouzdaj se u Boga, koji ima moć da ti pomogne i da ti pribavi pobjedu nad neprijateljem. Ako si i sagriješio, saberi opet sve sile i bori se nanovo! Nemoj se pomiriti s grijehom! Traži utočište u svemogućoj snazi svojega Spasitelja! On može i hoće da ti pomogne. On je silniji i može opet istjerati đavla, a tebe osloboditi. Zašto da dadeš srce svoje đavlu, kad ono može biti hram Božji?

MOLITVA

Razmišljanje

O Bože! Ti si ipak moj Bog! Ti si ipak moj Otac! Ti si me stvorio! Isuse Kriste, Ti si me spasio: Ti si Spasitelj moj! Ti si po Bogu određen za spasenje moje! Ti zauzimaš i zbog mene prijestolje uz desnicu Božju. Tebi je dana sva snaga i vlast i na nebu i na zemlji. Ti me možeš osloboditi od grijehа, smrti i đavla, makar da sam u njegovoj vlasti kao sužanj i rob. Ti si primio darove i za otpadnike, dakle i za mene, i ako sam se udaljio od tebe sa svojim «Neću!», Ti se smiluješ svakom grešniku! Ne zabacuješ prošnje ni jednog koji k Tebi dolazi. Evo i mene, gdje vapim k Tebi: Smiluj mi se! Oprosti mi! Ti hoćeš, Ti možeš spasiti svakoga! Nitko nije pao u ponor koji bi bio Tebi predubok; Ti ga možeš izvaditi iz njega! Izvadi i mene iz ropstva grijehа i đavla. Učini da više ne boravi grijeh i Sotona u meni! Tebi posvećujem svoje srce! Učini grešno srce moje po Presvetom Srcu svome! Ti si me otkupio krvlju svojom. Pošalji svoje svjetlo da nestane tmina! Daj mi Duha Svetoga da đavao pobjegne! Daruj mi svoju milost da nestane grijehа! Uništi snagu nečistog duha i oslobodi me! Amen.

Bez rodi si! Oj žalosti!
Gle plače Isus Spas!
Što ti napusti vjernost svu,
Otkaza ljubav Isusu.
Stoga veli tužni glas:
«Bez roda si, bez roda si!»

Zašto ne daš mjesta Kristu?
On te želi spasit sad!
Čuj na tvoja vrata kuca!
Zašto ne otvoriš rad?

Za sve drugo imaš mjesta,
Samo ne za Boga svog!
Oh zar nećeš primit Njega,
koj' te ljubi, stvora svog?

Zar ti Krista koji čeka,
Slušat', ljubiti nemaš kad'?
Kasno tad' će bit' do vijeka,
Ako Ga ne primiš sad.

Dušo, čuj sad molbe glas,
Pusti grijeh i traži spas!
Zar još svijeta nisi sit?
U njemu sretan nećeš bit.
Oh, promijeni život svoj,
Samo kasniti nemoj!
Nemoj voditi život loš,
Dođi k Spasu danas još!

SLIKA VIII

Smrt bezbožnika i kazna zbog grijeha.

Tako leži grešnik koji nije činio pokore, na smrtnoj postelji – tijelo mu puno boli, duša puna bojazni i užasa od smrti, puna straha zbog budućeg suda. Potpuno je napušten, nema mu pomoći ni utjehe, jer on ne vjeruje, a Boga i Spasitelja ne poznaje. Smrt mu lebdi pred očima te mu prijete da će ga lišiti svih radosti, slasti, časti i zemaljskih dobara – uopće svega. Đavao mu pokazuje počinjene grijeha. Prije ga je zavodio na grijeha i prikazivao mu ih kao slatke i dražesne, ali sada ga plaši i zastrašuje mu dušu pokazujući mu plaću za grijeh koji čeka grešnika. Plaća je: propast, prokletstvo i muka. Očajno gleda naokolo grešnik, ali ne vidi ništa osim grozna strašila, savjest, koja je do sada spavala, budi se stotrukrotno snagom, pa mu zadaje strašnu muku. On vidi pod sobom ponor, spreman da ga proguta. Ne može više čuti ništa dobrog, jer mu je zbog grijeha srce već otvrdnulo za dobro, a uho oglušilo za Božji glas. On se odvrća od dobrog duha – od milosti, koju predložuje anđeo. Zato ga anđeo ostavlja i prepušta da zdvaja i očajava, kad je sam svemu tome kriv. U takvom stanju grešnik ispušta dušu te dolazi pred sud Isusa Krista. Sada čuje iz ustiju onoga kojega ili nije slušao ili ga je ostavio, neopozivu osudu: «Bježi, prokletniče, u oganj vječni!»

To je nagrada za grijeha i slasti zemaljske. Odbačeni grešnik, osuđen od Boga, isključen iz Neba, prognan ispred lica Božjega, pada u ponor – u vatru koja se ne može ugasi, da ga grize crv, koji nikada ne umire.

Ah! Koliko ljudi hrli u tu propast! Koliko ih ima, koji se zovu kršćani, a služe grijehu i ništavnim slastima, predaju se lakomosti ili rasipnosti, oholosti ili zavisti, nečistoći ili lijenosti, srdžbi ili neumjerenosti i pijanstvu ili uopće svjetskom životu i raskoši. Oni doduše katkad ispovijedaju svoje grijeha, ali to čine samo zbog navike, a ne da se poprave. Oni se opet i opet ispovijedaju, pa opet griješe, i tako rade do kraja, a da se nisu nikada pravo pokajali za svoje grijeha. Oni nikada nisu promijenili svoje mišljenje. Premda pohađaju crkve, pokraj svih ispovijedi, pričesti i drugih pobožnih djela ostaju i nadalje ono što su bili – sluge grijeha, robovi đavla. Čineći pobožna djela koja je crkva zapovjedila, oni misle da im ne treba svoje srce promijeniti, pokajati se i pokoru činiti. Iznenada takvima dođe smrt i smakne ih, pa budući da su oni sijali u svoje tijelo, to su požnjeli propast, «jer što čovjek posije, ono će i požeti.» Gal., 6, 8.

Osobito je strašna smrt onih kojima je bilo jednom već oprosteno, ali nisu znali sačuvati milost, te su se opet vratili svijetu i grijehu. Kao što kaže sv. Pavao: «Jer kad mi griješimo dragovoljno, pošto smo primili poznanje istine, nema više žrtve za grijeha: nego strašno

čekanje suda i jarost ognja, koji će pojesti protivnike.» Hebr., 10, 26. Jer nije moguće one koji su jednom prosvijetljeni, a okusili dara nebeskog i postali zajedničari Duha Svetoga, i okusili dobru riječ Božju i sile budućega svijeta, pa su otpali, opet obnoviti na pokajanje, jer sami sebe nanovo propinju i ruže Sina Božjega. Hebr., 6, 4 – 6.

O, da poznajete, vi grešnici, koji ste se odali svojim strastima, ono što ljubite! Vi ljubite smrt i propast! Što vam sada laska, to će vas kasnije mučiti. Pomislite kamo ste krenuli i zamrzite zlo! «Uzdržite se od tjelesnih želja, koje vojuju na dušu.» I. Petr., 2, 11. Okanite se grijeha, jer je to propast vaša! Slušajte prijazni glas miloga vašega pastira – Isusa Krista, koji vam kaže: «Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, Ja ću vas okrijepiti ...» Mat., II, 28. Krv moja očistiti će vas od grijeha i Ja ću vam sve oprostiti i učinit ću vas blaženima! Ne zatvarajte srca svoga ovom milozvučnom glasu, jer ćete na Sudnjem danu morati čuti gromovni glas suca: «Idite od mene, prokleti, u oganj vječni, što je pripravljen đavlu i anđelima njegovim!» Mat., 25, 41. – «Strašno je pasti u ruke Boga živoga.» Hebr., 10, 31.

MOLITVA

Razmišljanje

Bože! Ti si pravedan, a i osude su tvoje pravedne! Kod Tebe ne vrijedi ugled osobe. Ti sudiš svakomu po njegovim djelima. Tko ne čini pokore, tko ne vjeruje u Riječ tvoju i ne drži tvojih zapovijedi, taj je već osuđen, taj vječnog života vidjeti neće, nego će ostati u smrti. Kao što si prijazan prema pobožnima i vjernima, tako si strahovit prema nepokornomu grešniku koji se odvratio od Tebe. O Gospodine i Spasitelju moj! Ti, koji oslobađaš od grijeha, smrti i pakla! Okrijepi me, da zarana srce svoje sasvim odvratim od grijeha, pa da ga obratim k Tebi! Probudi me, da se uzmognem riješiti života u smrti i doći u tvoj život! Neka se moje srce skruši, da mogu učiniti iskrenu pokoru, neka budu odstranjene sve zapreke, da mogu slobodno slušati i slijediti Duh tvoj, i da se s njegovom pomoći mogu preobraziti u novoga čovjeka, koji samo Tebi živi i Tebi umire! Amen.

Ah, moj Bože, što učinih,
Kad Te griješeć uvrijedih:
Sve sam dobro ostavio,
Zlo najveće prigrio,
Ah, oprosti meni, Oče,
Grijehe i sve moje zloće!

Dok je časa, oj čovječe,
Stupaj putem kreposti,
Da te naglo ne zateče,
Poziv pred sud vječnosti,
O Isuse, slavo moja,
Nadari me s milosti,
Da zemaljskog poslije boja
Nađem mir u vječnosti.

SLIKA IX

Nutarnje stanje čovjeka koji je ustrajao u borbi protiv zla i vježbao se u dobru do konca svog života.

Na ovoj slici vidiš kako je srce kršćana opkoljeno sa svih strana neprijateljima. Đavao i grijesi neumorno vrebaju, traže priliku da se dočepaju vlasti nad srcem. Dolje sa strane stoje dva čovjeka. Oni nam predaju svijet. Jedan pruža čašu, mameći na tjelesne strasti i svjetske raskoši. Drugi, s mačem u ruci, kuša da nas prijateljima, progonstvom i drugim nasilnim sredstvima odvraća od dobrog te da nas privede grešnom životu.

S takvim neprijateljima spasenja – s tijelom, svijetom i đavlom – mora se boriti kršćanin za vrijeme svog života, ali kad je srce naoružano, ne može ga nadvladati neprijatelj.

Nad njima lebdi anđeo – slika milosti – hrabreći ga stalno da ustraje u borbi, govoreći mu:

«Spašen će biti samo onaj koji se bori revno za pravo. Tko ustraje do konca, taj će se spasiti.» Mat., 24, 13.

U srcu se lijepo i jasno sjaji zvijezda. To će reći da je vjera živa, «a vjera je pobjeda koja nadvlada svijet.» Ivan, 5, 4. Takav čovjek je pun nade u Boga, zato mu je u srcu napisano:

«Tko je kao Bog?» Božja je milost moja, a s tim sam zadovoljan. Na drugoj strani srca stoji:

«Tko će nas rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad?

Možda golotinja? Možda pogibelj? Možda mač?

Ipak u svemu ovome pobjeđujemo, poradi onoga koji nas je ljubio. Rim., 8, 35 – 38. Vjera i ljubav dakle ispunjuju srce. U sredini srca vidimo janje s natpisom: Isuse, ljubavi moja! To pokazuje čovjekovu živu želju za pravom duševnom hranom, za kruhom Božjim koji silazi s neba i daje život svijetu. Ivan, 6, 33. Ovim živim i doživljujućim kruhom čovjek hrani, krijepi vjeru i ljubav svoju. U tom jelu nalazi najveću snagu i vječni život, kao što je Isus rekao: «Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni – on ostaje u meni i Ja ostajem u njemu.» Ivan, 6, 54, 56.

Nadalje vidiš u srcu raspetoga Isusa i otvorenu knjigu – sveto Evandjelje, jer razmatranje Riječi Božje, čitanje sv. Pisma, a naročito Evandjelja, najviše veseli Isusova učenika. On se time krijepi i naoružava za borbu protiv grijeha i đavla. Tko ne voli u srcu imati Isusa, taj je sigurno još za živa tijela mrtav. A tko ne ljubi sv. Pismo – Riječ Božju, više nego sve knjige, više nego svako znanje, tko se ne služi sv. Pismom kao ravnalom u svom radu, tome sigurno duša teško boluje, ako već nije sasvim zabačen i mrtav.

Najposlije vidimo u srcu crkvicu, otvorenu novčanu kesu, kruh i ribu. Crkvica znači da Gospodinu vjerni rado moli (razmatra) te neprestano u molitvi razmišlja: javno u društvu vjerujućih i tajno u svojoj sobici, uopće posvuda mu je srce zauzeto Bogom, ono živi samo u vezi s Njim. Bez molitve ne može nitko ustrajati u vjeri, ufanju i ljubavi.

Otvorena kesa znači darežljivost njegovu, bratsku ljubav za bližnjega. On se protivi škrtosti, davajući rado bratu svomu koji oskudijeva. On to čini rado, da se time vježba u ljubavi te da srce svoje čim više udalji od požude za zemaljskim blagom. On znade da ima duša koje su se izbavile iz vlasti Sotone odričući se drugih krupnih opačina, kao nečistoće ili neumjerenosti, ali ih je ipak ulovio u svoje šake zbog njihove škrtosti, jer su potajno gojile lakomost i ljubav za novcem, te su se pod svakakvim izlikama i ispričama sustegnule darivati svoga bližnjega.

Kruh i riba predaju nam njegovu umjerenost i trijeznost zbog koje drži pravu mjeru u jelu i piću, da ne bi neumjerenošću razdražio strasti svoga tijela te bi mogao postati nesposoban za Božje djelo.

Ovim se oružjem bori čovjek koji ljubi Boga; ovo ga oružje uvijek prati te tako može nadvladati svoje neprijatelje i održati pobjedu nad tijelom, grijehom i đavlom.

MOLITVA

Razmišljanje

O Isuse, ljubavi moja! Ako Tebe imam, ne marim za drugo! Ostaj Ti u meni, pa ću uvijek biti plodonosna loza: jer bez Tebe ne mogu ništa. Oživljuj sve više vjeru moju, da s tvojom pomoći sve nadvladam! Ljubav tvoja neka se rasplamti u mom srcu, da se ono zažari do te mjere kojom i tvoje srce plamti! Onda će i moje vladanje na ovom svijetu biti jednako tvojemu vladanju, te ću ognjem tvoje ljubavi moći činiti djela koja si i ti činio i koja još uvijek činiš. «Sve ću moći po Tebi, koji mi moć daješ!» Neka mi bude uvijek pred očima tvoja velika žrtva, i uspomena na tvoju muku i smrt neka me nerazrješivo spaja s Tobom! Riječ tvoja neka je svjetionik nozi mojoj i svjetlo na stazi mojoj. U srcu mom neka su pohranjene Riječi tvoje, da nikada ne pogriješim protiv Tebe. Neka Ti bude posvećeno cijelo srce moje, sve misli i sve želje koje gojim! Pomozi mi da pobijedim, ne samo gdjekoju strast ili požudu, nego sve, bila to: lakomost, bludnost, zavist, lijenost i neumjerenost! Kad zovnem, usliši me, Bože spasenja mojega, da mogu čim lakše pobijediti i Tebi ostati vjeran zauvijek! Amen.

Kad je Isus u mom srcu,
Kad ja Njega samo ljubim,
Tad mi duša puna vjere,
Tad ufanja ja ne gubim.
Kad je Isus u mom srcu,
Kad On je mojoj duši hrana,
Tad ja imam melem blagi,
Tad zacijeli moja rana.

Ja vjerujem, ja se ufam,
Bože dragi, ljubim Te!
Ja se ufam, jer, budući
Da si Ti Bog svemogući
Vjerno, stalno uvijek daješ
Sve, što god nam obećaješ.
Ti me krijepi u toj vjeri,
Ufanju i ljubavi!

Drugo, osim Tebe, Spase,
Neću tražit sad,
I na Nebu, gore samo,
Tvoj bi bio rad!
Što će mi i društvo mnogo
Ljubav, zlato, sjaj?
Kriste, Ti si moje blago
Ljubav, sreća, raj!

Samo Ti, samo Ti, moj ćeš uvijek ostati!
Samo Ti, samo Ti, moj ćeš ostati!

SLIKA X

Slika pravednika koji ljubi Boga.

Čovjek koji je ljubio Boga i vjerovao u Njega do kraja, njemu je smrt radosni događaj. On se ne boji ni smrti, ni suda Božjega, koji ga neće osuditi. Jer Isus reče: «Tko sluša moju riječ i vjeruje onome koji je poslao Mene, ima život vječni i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život.» Ivan, 5, 24. Tko će osuditi izabrane Božje? Bog, koji opravdava. Tko će ga osuditi? Krist Isus, koji umrije, pa još i uskrsnu od mrtvih, koji je s desne strane Boga, i zagovara nas. Rim., 8, 33.

Tako leži sada pravednik mirne savjesti, jer su mu grijesi oprošteni. On uživa u svom srcu milost Božju. U Isusu Kristu je živio, u Njemu i umire. Na prijaznom mu i radosnom licu sjaji nutarnji mir, Božja utjeha i sveto pomazanje Duha Svetoga, koji u njegovom srcu vlada. On obraća oko i srce k Nebu; sav mu pogled izražava želju: «Imam želju umrijeti i biti s Kristom.» Fil., 1, 23.

Anđeo Božji dočeka dušu, kojoj se prekine uže srebrno (Prop., 12, 6), kojim je bila vezana za tijelo, i onda je odnese u Isusovo krilo. Isus dočeka prijazno dušu riječima: «Dođi, slugo dobri i vjerni! Nad malim si bio vjeran, zato ću te postaviti nad mnogim. Uđi u radost Gospodara svojega!» Mat., 25, 21.

Tako smiren i Duhom ispunjen umire pravednik koji je ljubio Boga do konca svoga života. Tko dakle želi da sretno svrši svoj tok života, neka se ozbiljno bori da uđe «na uska vrata i tijesni put, što vodi u život.» Mat., 7, 13 – 14. «Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a dalje ne mogu ništa ... Bojte se onoga koji nakon smrti ima moć baciti u pakao!» Luk., 12, 4 – 5. Kod pravednikove smrti nema đavla, nema strašila ili nečega što bi ga uznemirilo.

MOLITVA

Razmišljanje

O Gospodine moj i Bože moj! Kad Tebe imam u srcu, radosno očekujem zadnji dan svoga života na ovoj zemlji! Tko će me onda uznemiriti ili osuditi? Moji grijesi? Ove si mi Ti oprostio, od njih me očistio, oprao i posvetio me svojom krvlju. Može li me Sotona zastrašiti? Ti si ga pobijedio i moć mu oduzeo; on mi ne može ništa, jer si Ti umro za mene i za mene uskrsnuo, moliš se za mene i zastupaš me pred Ocem svih duhova i Bogom svakoga Tijela.

Ništa me dakle na smrti neće moći rastaviti od ljubavi tvoje, Isuse dragi! Samo u Tebi živim i u Tebi umirem! U svjetlu tvoje svete prisutnosti neka umru sve želje, osim jedne: postati Tebi sličan! Nauči me da moj život bude dostojan onoga života koji dolikuje nebeskom građaninu. Moje povjerenje u Tebe neka se poveća, moje ufanje u Tebe neka bude učvršćeno, moja ljubav neka se usavrši po Tebi, koji živiš i kraljuješ u sve vijeke vjekova! Amen.

Idem tam, idem tam,
Da Isusa vidim sam!
Želja me vuče živa
Tam, gdje Gospod moj prebiva,
Gdje je vječni njegov stan.
Božji raj, Božji raj,
O kako sladak plod je taj!
Pod drvećem žića tvoga,
Blaženstva su vrlo mnoga;
Bože, vodi me u raj!